Elektronicznie podpisany przez:
Paweł Gałko
dnia 19 stycznia 2026 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-115/2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 19 stycznia 2026 r.

w sprawie wyrażenia opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionej przez Miasto Siemiatycze

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 7), art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 zdnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku wsprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących

Skład Orzekający w osobach:
Paweł Gałko - przewodniczący
Katarzyna Gawrońska - członek
Marlena Stachurska-Janczyło - członek

opiniuje pozytywnie z zastrzeżeniami
prawidłowość planowanej kwoty długu Miasta Siemiatycze, wynikającej z zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Miasta Siemiatycze z dnia 30 grudnia 2025 r.: Nr XVII/103/25 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Siemiatycze na lata 2026 – 2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026 - 2036 oraz Nr XVII/104/25 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Siemiatycze na 2026 rok.

Rada Miasta Siemiatycze uchwałą Nr XVII/104/25 z dnia 30 grudnia 2025 r. uchwaliła budżet na 2026 rok, w którym zaplanowano:
- dochody ogółem w kwocie 103.399.443,00 zł
- *w tym dochody bieżące w kwocie* *95.770.223,00 zł,*
- wydatki ogółem w kwocie 103.245.831,50 zł
- *w tym wydatki bieżące w kwocie* *93.800.411,50 zł.*

Zgodnie z postanowieniem zawartym w § 5 treści powyższej uchwały Miasto Siemiatycze planuje na 2026 rok nadwyżkę budżetową w wysokości 153.611,50 zł, która ma być przeznaczona na rozchody związane z wykupem obligacji.

Łączna planowana w budżecie kwota przychodów wynosi 1.046.388,50 zł. Wielkość tę stanowią niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (§906). Łączną wysokość rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych określono na poziomie 1.200.000 zł (wykup obligacji - §982).

W dniu 28 listopada 2025 r. do tut. Izby wpłynęło pismo Nr FB.3020.20.2025 Burmistrza Miasta Siemiatycze z dnia 28 listopada 2025 r., w którym przedłożono informacje uzupełniające do uzasadnienia do projektu budżetu Miasta Siemiatycze na 2026 r. W piśmie tym wskazano, iż przewidywane wykonanie roku 2025 winno zamknąć się nadwyżką budżetową w wysokości około 4.000.000 zł (dochody ogółem: 104.000.000 zł; wydatki ogółem: 100.000.000 zł) oraz dodatnim wynikiem operacyjnym w wysokości około 5.000.000 zł (dochody bieżące: 93.000.000 zł; wydatki bieżące: 88.000.000 zł). Skład Orzekający wskazuje, iż taka faktyczna realizacja budżetu w roku 2025 powinna pozwolić Miastu Siemiatycze zaangażować przyjęte w budżecie na 2026 rok przychody wewnętrzne w wysokości założonej, tj. 1.046.388,50 zł.

Wynik z działalności bieżącej Miasta zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną (dodatnia różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi) w wysokości 1.969.811,50 zł, co jest zgodne z dyspozycją zawartą w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Stosownie do uchwały Nr XVII/103/25 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 30 grudnia 2025 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Siemiatycze na lata 2026 – 2029 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026 – 2036, Miasto zamierza spłacać zaciągnięty w latach wcześniejszych dług do końca 2036 roku.

Począwszy od 2026 roku nie prognozuje się pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (zwiększania długu publicznego j.s.t.). Według założeń przedłożonej uchwały WPF jednostka ma osiągać poczynając od 2027 roku dodatnie wyniki budżetów, które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłat zaciągniętego zadłużenia (wykup obligacji: lata 2027 – 2030 kwota 1.200.000 zł rocznie; lata 2031 - 2035 kwota 2.200.000 zł rocznie; rok 2036 kwota 2.000.000 zł).

Najwyższa kwota długu w okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową wystąpi na koniec 2026 r. w wysokości 17.800.000 zł (stosunek zadłużenia do planowanych dochodów ogółem będzie wynosił 17,21%, natomiast do planowanych dochodów bieżących 18,59%), w pozostałych okresach jej wielkość ma sukcesywnie maleć.

W prognozie finansowej we wszystkich latach zaplanowano również wydatki na obsługę zaciągniętego długu. Łączna kwota wydatków związanych z obsługą zadłużenia w okresie na jaki sporządzono wieloletnią prognozę finansową wynosi 5.804.500 zł.

Ponadto w kolejnych latach zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Odnosząc się do relacji, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Skład Orzekający stwierdza co następuje.

Stosownie do brzmienia art. 226 ust. 6a ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna, a także określać dla każdego roku objętego prognozą m.in. relację obsługi zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego. Relacja ta, obliczana według wzoru wskazanego w art. 243 ust. 1 u.f.p., zgodnie z postanowieniami powyższego przepisu musi być zachowana w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym.

Zgodnie natomiast z art. 296c u.f.p. w latach 2024-2029 dopuszcza się niezachowanie powyższej relacji, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Jej niezachowanie ponadto nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych.

Z przedłożonej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Siemiatycze wynika, iż formalnie w 2026 roku, jak również w latach kolejnych objętych prognozą, zostaną zachowane relacje, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W 2026 roku wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami miałby wynieść 2,98% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan III kwartału 2025 r., który stanowiłby 5,06% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy wynosiłby również 5,06%).

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli WPF w latach następnych margines pomiędzy ustaloną, planowaną wartością wskaźnika, a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem będzie kształtował się na poziomie od 0,96% (rok 2035) do 2,73% (rok 2028).

Odnosząc się do sald operacyjnych Skład Orzekający wskazuje, iż wielkość ta w okresie 2026 – 2036 kształtuje się na poziomie od 1.969.811,50 zł w roku 2026 do 2.894.860 zł w roku 2035. Założono rokroczny wzrost tej wielkości średnio o 79.497,85 zł. Dynamika tej wielkości rok do roku warunkowana jest przede wszystkim spadkiem wydatków bieżących w zakresie kosztów obsługi zadłużenia.

Powyższa wielkość wynikająca z danych historycznych wynosiła odpowiednio:

- *wykonanie 2019* *679.309,06 zł;*
- *wykonanie 2020* *960.123,95 zł;*
- *wykonanie 2021* *2.579.917,79 zł;*
- *wykonanie 2022* *407.141,39 zł;*
- *wykonanie 2023* *(-)1.533.688,55 zł;*
- *wykonanie 2024* *(-)1.794.725,11 zł;*
- *przewidywane wykonanie 2025* *1.509.810,00 zł*

(wykonanie wg stanu na dzień 30.09.2025 r.: 5.851.195,66 zł).

Średnia arytmetyczna sald operacyjnych za lata 2019 – 2025 wyniesie zaledwie 401.126,93 zł.

Skład Orzekający wydając pozytywną opinię zastrzega, iż wypracowanie przyjętych w uchwale WPF nadwyżek operacyjnych, w odniesieniu do zrealizowanych budżetów w latach poprzednich, w tym ujemnych sald operacyjnych w latach 2023 – 2024, wymaga od Miasta

Siemiatycze konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny w wykonywaniu przyjętych prognoz budżetów lat przyszłych poczynając od roku 2026. Powyższe wiązałoby się z podjęciem przez Burmistrza oraz Radę Miasta szeregu działań zmierzających do znacznego, istotnego ograniczania wydatków bieżących oraz podwyższenia potencjału dochodów bieżących w poszczególnych latach. W załączniku Nr 3 do uchwały WPF – Objaśnienia, nie przedstawiono szczegółowych założeń w tym zakresie. Miasto, sporządzając projekcje budżetów lat kolejnych, winno brać pod uwagę nie tylko wskaźniki makroekonomiczne, które nie odzwierciedlają indywidualnej sytuacji finansowej samorządu, ale również uwzględniać zdarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową jednostki w perspektywie czasu.

Niepodjęcie przez organy Miasta poczynając od roku 2026 działań, które miałyby doprowadzić do istotnego ograniczenia wydatków związanych z działalnością bieżącą, może wpłynąć negatywnie na poprawę sytuacji finansowej Miasta, co przyczyniłoby się do niemożności wypracowania założonych dodatnich sald operacyjnych.

Konkludując, uwzględniając prognozowany stan zobowiązań dłużnych (na koniec 2026 roku sięgający 17.800.000 zł), jak również istotne ryzyko wynikające z odległego okresu prognozowania przyjętego do 2036 roku, Skład Orzekający zastrzega, iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto zobowiązania, niezbędne jest ciągłe, wnikliwe monitorowanie przez Miasto Siemiatycze założeń określanych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem faktycznej ich realizacji. Podkreślenia również wymaga, iż realizacja zaplanowanych kwot nadwyżek operacyjnych będzie uzależniona od zachowania przez samorząd konsekwentnej i bardzo rygorystycznej dyscypliny finansowej w perspektywie kolejnych jedenastu lat budżetowych, w tym podjęcie konkretnych działań zmierzających do istotnego obniżenia wydatków bieżących. Niewypracowanie dodatnich sald bieżących w wysokościach przyjętych do Prognozy może prowadzić do ograniczenia planowanych na poszczególne lata wydatków majątkowych (inwestycyjnych), wydłużenia okresu spłaty długu, a nawet wpłynąć negatywnie na relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, prowadząc do jej niespełnienia w okresie długofalowym.

Skład Orzekający wydając opinię pozytywną z zastrzeżeniami o planowanej kwocie długu, podkreśla konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym uchwałą WPF, celem urzeczywistnienia zakładanych w Prognozie wartości, w tym osiągnięcia prognozowanych, indywidualnych wskaźników spłaty długu warunkowanych przede wszystkim odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko